

Trygve Bratteli

Apningstale for Jarlsbergutstillingen 4. juni 1971.

Jeg er glad for at jordbruket presenterer seg selv i samband med at den gamle by feirer sitt 1100 års jubileum. Utstillingen er gitt en ramme som står i stil med dette fornemme jubileum. I vår tid, hvor plast, stål og teknikk dominerer vil ikke alle ha sans for å plassere slike utstillinger i tidsrammen. Når landbruksmesser og fesjå har hatt så rike tradisjoner i våre jordbruksbygder, er det på grunn av den rolle de har spilt både for landbruk og bygdemiljø. De har vært en kilde til inspirasjon for landbruksnæringen og en trivelig stevneplass for bygdefolket. I dag er den et interessant møtested for folk fra by og bygd.

Det er vel så at slike utstillinger kanskje ikke dekker de samme faglige behov som tidligere. De har likevel sin store betydning som mønstring av viktige ledd i jordbruksnæringen. Og det at denne Jarlsbergutstillingen åpnes her og nå, understreker på en klar måte jordbrukets viktige stilling innenfor dette fylket.

Som i andre industriland, ser vi også i Norge at jordbruket sterkt og hurtig undergår det vi i våre dager kaller en strukturforandring. Produksjonen øker betydelig målt såvel totalt som pr. arealenhet og pr. arbeidsenhet. Den enkelte jordbrukerfamilies økonomi er langt bedre enn den var i tidligere tider - og godt er det. Men gårdenes antall går sterkt nedover, det samme gjør antallet av slike dyr som vi skal se på denne utstillingen.

Tallet på norske gårdsbruk er nå omlag 60.000 færre enn det var for 30 år siden. Nedgangen er naturlig særlig stor for de små og middelstore bruk. Nedleggingen av bruk har vært særlig sterk i senere år. Sysselsettingen i jordbruket er i samme tid redusert med 40 prosent, regnet i årsverk.

Tallet på melkedyr er i de 30 år redusert til halvparten, og tallet på hester er nå bare 20 prosent av hva det var for 30 år siden.

Mange mennesker ser i dag lite eller ikke noe til vanlige husdyr. For så vidt har en utstilling i våre dager også den funksjon at folk kan møte våre mest kjente husdyr igjen.

Slike utstillinger betyr produksjonsmessig kanskje mindre enn før. Elektronikk og databehandling vinner innpass også i husdyrbruket. Den teknologiske utvikling virker ikke bare i industrien, selv om den her for mange er lettest synbar. Likevel er den grønne revolusjon, den vitenskapelige og produksjonsmessige revolusjon i landbruket, like interessant. Det ser en også i moderne melkeproduksjon, i den svære øking i gjennomsnittsyttelsen av melkekyr, i melkebehandling og meieriproduksjon. Selv om vårt land totalt dekker bare omlag tredjeparten av vårt behov for landbruksprodukter, er det en viktig nasjonal oppgave at vi kan være selvforsynt med husdyrprodukter, fram for alt melk.

I forhold til sitt landareal har Vestfold mer dyrket jord enn noe annet norsk fylke. Men her har alltid vært et variert næringsliv. Allerede våre fjerne forfedre etterlot i disse bygder eksempler på høyt utviklet skipsbygging. En tid hvalfangsten, og all tid skipsfarten har spilt en

stor rolle. Nå er Vestfold også blitt et moderne industrifylke. Få distrikter i vårt land har et så balansert næringsliv som Vestfold. Hva det betyr forstås kanskje best i de landsdeler som mangler det. Det vil være en stor vinning for dette fylke om det kan bygge ut næringslivet videre uten at det i urimelig grad skjer på bekostning av de frodige jordbruksområdene. Da kan fylket også i fremtiden beholde et allsidig næringsliv, som ikke bare er av betydning for fylkets økonomi, men som også gir det beste grunnlag for trivsel og et godt miljø.

For mennesker i fartens og teknikkens tidsalder, er en utstilling som denne et friskt pust fra det levende livet. Jeg er sikker på at denne mønstringen vil gi en ny stimulans for jordbruket i fylket. Utstillingen er med og legger en rikere ramme for gamle Tunsbergs byjubileum. Her møtes by og bygd. Her skal ikke minst barna kunne slutte kontakt med våre dyrevenner, som den moderne tid dessverre så sterkt stenger oss ute fra.

Jeg har den ære å erklære Jarlsbergutstillingen 1971 for åpnet.